

El cost econòmic d'una pandèmia mediàtica

Els mitjans de comunicació difonen imatges de grangers al sud-est asiàtic demanant auxili per fer front a la grip aviària, xifres d'afectats i alarmisme social per la possibilitat que aquest virus esdevingui una pandèmia. Però pocs parlen dels costos econòmics que hi ha al darrere d'aquest atac de pànic mundial, basat, de moment, només en hipòtesis sobre què podria arribar a passar a casa nostra.

El Govern espanyol invertirà entre 90 i 150 milions d'euros en la compra de retrovirals. A més, ja té a punt un gran dispositiu integrat per comitès que treballen en els protocols que s'activarien a l'estat espanyol en el moment en què l'OMS declarés una pandèmia de grip aviària. Es tracta d'un pla que hauria de garantir la reducció de l'impacte de la pandèmia i el manteniment dels serveis essencials, que ja va començar a desenvolupar-se el 2003 davant dels primers casos de persones infectades al sud-est asiàtic per aquest virus. En total, hi ha implicats set ministeris, que es coordinaran amb una comissió permanent que mantindrà el pols de l'evolució de la grip.

El Ministeri de Sanitat justifica la compra massiva d'aquests fàrmacs com a mesura preventiva per "garantir la protecció d'entre el 15 i el 25% de la població en cas que la grip aviària arribés a desenvolupar-se aquí". Amb aquesta inversió, es crearà un magatzem de reserves que oscil·larà entre els 6 i els 10 milions de dosis d'aquest fàrmac, comercialitzat per la multinacional suïssa Roche amb el nom de Tamiflu, a un preu de 15 euros per capsula per als països desenvolupats, i de 12 per als països amb menys recursos econòmics. Aquest retroviral es pot trobar en far-

màcies de països com Bèlgica, a un preu de 28 euros la capsula, i a l'estat espanyol es comercialitza un producte que podria tenir indicacions similars, el Relenza, a 23 euros.

Per si de cas... Però tots aquests esforços tècnics i econòmics es basen en hipòtesis –i en una por que tothom reconeix que de moment és infundada a casa nostra– que aquest virus arribi a escampar-se com a pandèmia a tot el món. En la darrera reunió de l'OMS, però, els experts van apuntar que, sense poder concretar ni quan ni on, la pandèmia tard o d'hora arribaria. Però sobre el paper, només es pot assegurar que el virus ha arribat a Europa a través de les aus migratòries, i que té capacitat per infectar l'home (han mort 62 persones a l'Àsia), però no que el virus aviari hagi mutat en un virus humà capaç d'infectar altres persones. Els experts criden a la calma, i recorden que per consumir pollastre o altres aus no es pot contraure la malaltia, ja que el virus s'elimina entre els 60 i els 70 °C. El contagi es produeix per via respiratòria, però no s'ha demostrat que pugui ser de persona a persona.

Malestar en el sector per la pressió mediàtica. Josep Maria

Marçal, director de la Federació Aviària Catalana, expressa el gran malestar del sector per l'alarma que s'ha generat, tant per culpa de les administracions com dels mitjans de comunicació: "La pressió mediàtica és tan forta que la gent ha perdut el món de vista. Ens ensenyen imatges de gent demanant ajuda en granges amb condicions higièniques lamentables, i no s'adonen que a casa nostra les coses no són així. Han instaurat la por a la societat i ens han perjudicat enormement". Marçal apunta que s'ha registrat un descens en el consum de pollastre preocupant, i que aquest afecta tots els sectors implicats en la producció. A tall d'exemple, a la llotja de Bellpuig (Urgell), al setembre el quilo de pollastre estava en 0,73 euros, i el 15 de novembre ja havia baixat fins a 0,42 euros. "El que cal és una vacuna contra aquesta informació, i no retrovirals que no necessitem mai", conclou el director de la FAC. Catalunya és el territori que més pollastre produeix, per tant, el que queda més afectat per la caiguda de les vendes, que l'organització interprofessional de l'avicultura de carn de pollastre, Propollo, ha quantificat en un 10% a tot l'estat, "com a conseqüència de l'alarma injustificada".

En el dia a dia, aquesta pressió ha tingut una incidència diferent en les tendències de consum. En una pollastreria de Catarroja (Horta), Maria José, que treballa com a dependenta, assegura: "Ací no estic notant un descens de les vendes, la gent no pareix preocupada. Però sí que m'han dit que en alguns supermercats estan donant dos pollastres al preu d'un perquè no en venen tants i es fan malbé." Antònia, veïna de l'Hos-

Roche farà l'agost amb el pànic

La multinacional farmacèutica suïssa Roche és sens dubte la primera gran beneficiada d'aquesta alarma social d'abast mundial. El laboratori fabrica el fàrmac Tamiflu (marca amb què es comercialitza el principi actiu aseltamivir), el retroviral objecte de desig de molts països que s'han llançat a comprar gairebé

pitaleit de Llobregat, de setanta-nou anys, reconeix que ara li fa "més respecte" menjar pollastre per tot el que veu a la televisió. "Però la carn —explica— és molt més cara. Doncs m'aguantó, per 3 euros puc comprar dues cuixes de pollastre per fer a la planxa, i en tinc per a dos dies."

El fet és que, a més de certes modificacions circumstancials en les tendències de comportament alimentari d'una part de la població, hi ha un altre

element clau que posa en evidència el grau de nerviosisme social que s'ha generat amb la grip aviària. El mateix dia en què la UE va recomanar una vacunació massiva contra la grip comuna, a casa nostra es va detectar una autèntica febre per anar als centres d'atenció primària, a les mútues i a les farmàcies per aconseguir la vacuna contra la grip. Segons explica el president del Col·legi de Farmacèutics de València, Javier Climent, "les recomanacions de la UE,

sumades al temor pel contagi de la grip aviària, han produït una gran inquietud entre la població. De fet, aquell dia les farmàcies de València van esgotar les seues existències en poques hores". A Catalunya i les Illes Balears la reacció va ser similar, sense arribar, però, a esgotar les reserves de vacunes.

Medicaments a subhasta. Aquest alarmisme ha arribat a extrems límit en els països europeus més desenvolupats, per tant, amb més seguretat alimentària i condicions higièniques a les seves instal·lacions de producció i granges. Es el cas de la Gran Bretanya, on la mateixa ministra de Sanitat ha assegurat que una pandèmia de grip aviària al Regne Unit "és inevitable", i que l'única qüestió és "quan arribarà". En aquest context, s'han disparat les vendes del retroviral en farmàcies, i fins i tot un ciutadà ha comprat una caixa de Tamiflu en una subhasta d'Internet per 146 euros, empès per la por a ser infectat.

compulsivament capses d'aquest medicament per protegir la seva població en cas que els pollastres malalts s'instal·lin en el seu territori. A més, l'OMS ha decidit crear un magatzem mundial d'aquest fàrmac, i comprarà milions de capses a un preu que encara està per negociar amb la multinacional, però que en tot cas no serà inferior als 12 euros. Davant d'aquesta forta demanda, Roche, avui amb les existències esgotades, es frega les mans i anuncia que incrementarà la seva producció

dels 55 milions de dosis anuals a 150 milions el 2006 i 300 milions el 2007. El problema és que, com passa amb els antiretrovirals per a la sida, hi ha massa diners en joc perquè una multinacional pensi que els països més afectats, sempre els més pobres, tindran molt difícil l'accés generalitzat a aquest medicament. I, de moment, Roche no ha manifestat la seva intenció de rebaixar més els preus, tot i que el marge de benefici de les farmacèutiques se situa al voltant del 200%.

Gemma Aguilera

Torre de guaita

Ramon Tremosa

Opa i pedagogia

Ara sí que va de debò: després de l'examen de Brussel·les i de l'informe favorable de la Comissió Nacional de l'Energia, l'opa de Gas Natural sobre Endesa va superant tots els obstacles per arribar a bon port. Sense ser un entusiasta incondicional de l'operació —estan per demostrar els beneficis que n'obtidran els consumidors—, cal reconèixer que l'estratègia de Gas Natural està avançant tal com s'havia previst. Ara només falta l'informe del Tribunal de Defensa de la Competència, que s'ha de lliurar abans del 6 de gener i que serà possiblement desfavorable, atesa la composició dels seus membres. Però com que aquest informe no és vinculant, el projecte podrà ser presentat al consell de ministres perquè sigui aprovat. Gas Natural està superant els obstacles amb què va topar l'any 2003, quan va veure frustrada una opa sobre Iberdrola per culpa de l'intervencionisme liberal del PP

Així doncs, entre febrer i març podria fer-se el període de subscripció de les accions, prèvia millora de l'oferta de Gas Natural que farà decantar els inversors internacionals d'Endesa. És curiós que un partit tan espanyol com el PP hagi insistit tant que fos a Brussel·les i no a Madrid on es decidís la sort de l'opa, però ja se sap que quan convé les coses es veuen de diferent manera: ara resulta que la

Comissió Nacional de l'Energia és un organisme sectari, avui que té una composició propera a l'actual govern; fa dos anys, quan la mateixa comissió va vetar l'opa sobre Iberdrola gràcies a la majoria pro-PP que hi havia, aquesta era un comissió imparcial i adient.

L'opa de Gas Natural també ens ensenya com funciona el mercat: sense més pedagogies que les mínimament necessàries, Gas Natural ha realitzat l'operació sense contemplacions. I a aquestes alçades de la pel·lícula no

crec que sigui casual ni aleatori que el ministre català del govern socialista anés al Ministeri d'Indústria ni que la presidenta de la Comissió Nacional de l'Energia fos la també catalana Maite Costa. Per una vegada La Caixa ens ensenya als catalans com s'han de fer les coses. Demanant la Lluna (empresa catalana vol controlar el mercat energètic espanyol), jugant fort i a totes i afrontant riscos potser mortals: vista l'oposició del PP quasi segur que quan torni a manar el primer que farà serà privatitzar les caixes d'estalvi (llavors La Caixa sí que deixarà de ser catalana).

Ara que negociarem un nou model de finançament, seria bo que els nostres polítics fossin clars en les condicions que estableixin i en les línies vermelles a marcar per a retornar el text a Catalunya. A Madrid, no hi anem a fer amics, hi anem a recuperar una part dels diners que avui se'n van i no tornen al nostre país. Si parlem clar serem més respectats que fins ara, sense necessitat de campanyes de publicitat.

Artur Mas va parlar a l'auditori de La Caixa ara fa un mes tot dient que no ens podem arronsar pel soroll mediàtic que es desferma a Madrid. Fins ara aquestes campanyes els han funcionat, però, si ara afluïxem, ens hauran pres la mida per a molt de temps.

www.ramontremosa.com

Dos anys després d'eliminar l'ecotaxa, el Govern balear anuncia l'autotaxa amb la mateixa finalitat: recaptar diners perquè el finançament autonòmic és insuficient.

De l'ecotaxa a l'autotaxa

Sembla el món al revés. De fet, ho és. Tanmateix, és la realitat balear. El Govern illenc, del PP amb majoria absoluta parlamentària, vol imposar ara una taxa als cotxes de lloguer per recaptar diners per poder fer front al dèficit de finançament. Cal

tenir en compte que fa tot just dos anys el mateix Govern liquidà l'ecotaxa, imposada pel Pacte de Progrés, que pretenia recaptar diners també per compensar la manca de finançament. Abans, el Govern estatal del PP s'oposava aferrissadament a l'ecotaxa progressista. Ara és el del PSOE espanyol el que rebutja l'autotaxa conservadora.

De l'ecotaxa a l'autotaxa. El Govern balear de Jaume Matas prengué possessió el juliol del 2003. La primera proposició de llei que envià al Parlament fou la d'article únic que liquidava la famosa ecotaxa. Així passà l'octubre d'aquell any. Segons els conservadors, la taxa que l'executiu del Pacte de Progrés havia imposat a cada estada turística —un euro per turista i dia—, provocava l'alarma general a Europa i havia estat responsable que 800.000 turistes deixassin d'anar a les Illes. La guerra contra l'ecotaxa va esclatar des del moment que l'executiu del Pacte de Progrés anuncià la possibilitat d'imposar-la. En l'estratègia d'oposició furibunda hi intervingueren decididament des del mateix partit conservador a Balears fins a la cúpula de les entitats i associacions empresarials hoteleres, passant pel Govern estatal, encapçalat llavors per José María Aznar i en el qual Matas ocupava el Ministeri de Medi Ambient.

Poc més de dos anys després, el Govern conservador ha anunciat, a través del conseller d'Economia, Lluís Ramis d'Ayreflor, una nova taxa per a un sector turístic, el dels cotxes de lloguer. Cinc euros per cada dia de lloguer del vehicle. Novament, com en l'anterior legislatura, entra en escena el Govern estatal, que, per boca del secretari d'Estat de Turisme, Raimon Martínez Fraile, s'ha mostrat completament en contra de la imposició de la taxa perquè assegura que farà perdre turistes a Balears. Per no faltar, també la premsa groga europea, britànica i alemanya, no ha perdut l'ocasió per exagerar la nota, igual que feren amb l'ecotaxa, assegurant que la taxa sobre els *rent a car* que haurien de pagar els conciutadans serviria per finançar el que els "mateixos espanyols" —en referència al Govern estatal— no volen finançar, això és, en concret, la sanitat balear. Per descomptat, ho troben intolerable.

Reaccions crítiques empresarials. La mesura anunciada pel Govern balear ha deixat bocabadat gairebé tots dels representants de les associacions empresarials. La primera reacció negativa va ser la de la CAEB (la gran patronal: Confederació d'Associacions Empresarils de Balears), el president de la qual, Josep Oliver, s'hi mostrà radicalment en contra, perquè, al seu parer, perjudicaria la imatge turística. Podria passar que els turistes que lloguen cotxes suposassin que se'ls obliga a pagar de més per finançar els serveis bàsics balears, quan ells paguen per fer turisme i prou. El conseller econòmic del Govern, Ramis d'Ayreflor, emperò, hi insistí, després de les crítiques de la gran patronal: "La taxa no s'ajorna ni es deixa d'estudiar, sinó que es negociarà amb tot el sector, tal com ja prevèiem fer. Tenim temps per negociar i arribar a un acord fins a l'estiu que ve." El conseller, a més, explicà que la taxa no s'aplicarà directament al turista, sinó a les empreses, que no perdran, al seu parer, gens de competitivitat perquè el cost de llogar un cotxe a Balears és molt inferior al que es paga a la resta de l'estat: "Perquè a Balears es pot aconseguir un cotxe de lloguer per 10 euros si a la Península en costa 50?", es demanà retòricament Ramis. És a aquesta difereència on sembla que s'aferra el Govern per intentar que el sector accepti finalment la taxa.

La CAEB, a pesar de "celebrar" que el conseller aclarís que no es gravaria el turista, encara no veu gens clara la taxa i espera mantenir una reunió amb l'executiu —que s'havia de celebrar després de tancar l'edició d'aquest setmanari— per perfilar més la seva posició. Per la seva banda, la patronal del sector, AEVAB (Associació d'Empreses de Vehicles de Lloguer de Balears), ha canviat el suport o comprensió que havia expressat inicialment en conèixer la idea per una rotunda oposició. Amb vehemència també s'hi ha oposat el president del Foment del Turisme de Mallorca, Miquel Vicens. El món econòmic i empresarial balear està esperant a veure que en surt de les primeres reunions amb el Govern, si bé en general les entitats que ja s'han manifestat s'hi mostren considerablement crítiques. Fins i tot la poderosa Federació

La nova taxa imposa el pagament de cinc euros per cada dia de lloguer del vehicle.

JOAN BELLA

Hoteleria de Mallorca, presidida per Pere Canellas, ha rebutjat de ple la idea: "Si els hotelers fan el sacrifici de portar turistes, a vegades forçant els límits de preus ja molt baixos, ens sembla molt malament que es pugui encarir el producte final", és a dir, el que paga el turista, com passaria amb l'esmentada autotaxa.

La polèmica ha saltat a l'esfera de les relacions institucionals entre els go-

vernus estatal i l'autonòmic. Igual com passà amb l'ecotaxa, però amb els protagonistes amb els papers intercanviats. El secretari d'Estat de Turisme, Raimon Martínez Fraile, que era a Palma el passat dia 31 d'octubre per participar en una reunió del Consorci de la platja de Palma (que té per objectiu intentar modernitzar la zona a càrrec de les administracions local, autonòmica i general) expressà el rebuig frontal de

l'executiu espanyol a l'autotaxa. Fraile es mostrà convençut que la imposició de la taxa tendria "efectes molt negatius" en el turisme europeu que arriba a Balears. Assegurà que en la pròxima fira turística de Londres (World Travel Market) ja es notaria "l'efecte negatiu d'aquest gran error" del Govern balear, és a dir, que el simple fet d'anunciar la nova taxa ja reduirà les reserves de paquets turístics cap a les Illes per a l'any vinent. Tot i així reconegué que, com a opció de recaptació, podria tenir èxit i que pot arribar a sumar 20 milions d'euros.

El Govern balear, per la seva banda, fugí d'entrar en polèmiques amb empresaris o amb el Govern estatal. El conseller Ramis insisteix en la necessitat de dialogar "amb tot el sector", perquè sigui possible arribar a un acord final abans de l'estiu que ve. "En cap cas les empreses perdran competitivitat, ni el turista pagarà cap taxa", afirma amb rotunditat el conseller. Per a l'executiu, la taxa no tindrà efectes negatius de cap tipus en el turisme, ja que no la pagarà el turista, al contrari dels efectes que, al seu parer, provocava l'ecotaxa. A més, argumenta que permetrà recaptar aproximadament 12 milions d'euros anuals –no tant com la quantitat que preveu Fraile–, que "es dedicaran a cobrir les necessitats que el Govern estableixi".

Miquel Payeras

Breus

Seat fa un pas per desencallar en conflicte laboral

Les negociacions entre empresa i sindicats de Seat continuen amb l'expedient de regulació sobre la taula. La direcció proposa ara que 952 treballadors que tenen 58 i 59 anys es prejubilin per reduir l'excedent de personal, que se situa en 1.366 operaris. Per altra banda, la filial de Volkswagen creu que el 70% dels treballadors que tenen seixanta anys també podrien acollir-se aquest any al sistema de prejubilacions parcials a través d'un contracte relleu. Els sindicats han rebut la proposta amb un cert optimisme, ja que es podria interpretar com un primer pas per arribar a un acord satisfactori sobre l'ERO.

TINA BAGUÉ

Segons els sindicats, amb les prejubilacions i algun aspecte de flexibilitat laboral, l'excedent de plantilla quedaria pràcticament anul·lat, i el cost de les prejubilacions per a l'empresa seria força menor que el dels comiats. Les prejubilacions eren un punt important de la proposta que feien els sindicats.

L'estat espanyol decidirà sobre l'opa de Gas Natural

La Comissió Europea no es pronunciarà sobre l'opa de Gas Natural sobre Endesa perquè considera que l'abast de l'operació no té dimensions comunitàries. D'aquesta manera es posa fi a les demandes de l'elèctrica espanyola i del PP, que reclamaven a Brussel·les que aturés el procés de compra. Ara, la decisió queda a mans de l'estat espanyol. La Comissió Nacional de l'Energia ja hi ha donat el vistiplau, i després d'analitzar informes sobre competència finalment serà el consell de ministres qui dictaminarà si la gasista catalana completa una operació que la convertirà en el tercer grup europeu del sector.